

17. ชื่อเรื่อง การสร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดปิตุลาธิราช บาลศาลาใหม่ อำเภอดงบัง
จังหวัดนครราชสีมา

ผู้แต่ง พิเชษฐ์ เปียรกลิ่น

สถานที่พิมพ์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โครงการจัดตั้งคณะวิจิตรศิลป์

ปี พ.ศ. 2541

ชนิดเอกสาร งานวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยประเภทการพัฒนาโดยการทดลองในสาขาปรัชญา กลุ่มวิชา ศิลปกรรม เป็นการสร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมฝาผนัง เรื่องพุทธประวัติภายในพระอุโบสถวัดปิตุลาธิราช บาลศาลาใหม่ อำเภอดงบัง จังหวัดนครราชสีมา จากการศึกษาสร้างสรรค์และวิเคราะห์ภาพจิตรกรรม ฝาผนังภายในพระอุโบสถดังกล่าว พบว่าภาพจิตรกรรมฝาผนังที่สร้างสรรค์ขึ้น มีรูปแบบที่รับ การออกแบบใหม่ แตกต่างไปจากภาพจิตรกรรมฝาผนังในอดีต ภาพจิตรกรรมฝาผนังที่เขียนขึ้นมี การทดลองเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการนำเสนอ จากการใช้ภาพคน ระบายด้วยสีฝุ่นและตัดเส้นแบบ 2 มิติตามแบบประเพณีนิยม มาเป็นรูปแบบใหม่โดยใช้รูปสัญลักษณ์ของต้นไม้สำคัญๆ ใน พุทธประวัติมาเป็นสื่อในการแสดงออกที่ยังคงความหมายถึงเรื่องพุทธประวัติ ตลอดจนการใช้สั ตยเทคนิคและกรรมวิธีแบบใหม่ในการสร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งแตกต่างไปจากภาพจิตรกรรม ฝาผนังสมัยอยุธยา และต้นรัตนโกสินทร์ทั้งด้านเทคนิค การแสดงออก และรูปแบบในงานจิตรกรรม รวมถึงการจัดวางองค์ประกอบของภาพ และความแตกต่างที่สำคัญคือ ภาพจิตรกรรมฝาผนังในอดีต มุ่งเน้นในทางให้การศึกษาทางพระพุทธศาสนาด้วยภาพเป็นหลัก ส่วนความเป็นศิลปะนั้นให้ ความสำคัญลำดับรอง จิตรกรรมฝาผนังจึงเหมือนเพียงภาพประกอบเรื่องเท่านั้น สำหรับภาพจิตรกรรม ฝาผนังภายในพระอุโบสถวัดปิตุลาธิราช บาลศาลาใหม่ ไม่ได้เน้นการเล่าเรื่องพุทธประวัติด้วยภาพ แต่นำเรื่องพุทธ ประวัติตอนสำคัญมาเป็นสื่อในการแสดงออก จึงเป็นงานศิลปะหรือจิตรกรรมที่แสดงแบบอย่าง ซึ่ง เป็นลักษณะพิเศษของการแสดงออกในงานศิลปะเฉพาะแต่ละบุคคล ลักษณะการจัดวางองค์ประกอบ ของภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถวัดปิตุลาธิราช บาลศาลาใหม่นั้น เน้นการจัดวางแบบเรียบง่าย คำนึงถึง ความงามขององค์ประกอบศิลป์ และการจัดวางภาพให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างเนื้อหา เรื่องราว กับลักษณะของสถาปัตยกรรม ตลอดจนขนาดความกว้าง ยาว และปริมาณพื้นที่โดยรวมของฝาผนัง ทั้ง 4 ด้าน ที่ใช้ในการเขียนภาพจิตรกรรม โดยมีการลำดับภาพเริ่มต้นจากฝาผนังด้านขวาของ พระประธาน ฝาผนังด้านหลังพระประธาน ฝาผนังด้านซ้ายของพระประธานและสุดท้าย คือ ฝาผนัง ด้านตรงข้ามพระประธาน ซึ่งแบ่งภาพเขียนออกเป็นตอนต่างๆ ด้วยกันทั้งหมด 7 ตอน ประกอบด้วย 1. ดุสิตปริวรรต 2. ศัพทปริวรรต 3. พุทธบูชาปริวรรต 4. โพธิสัตว์ปริวรรต 5. อัมมจัก กปริวรรต 6. เทวโอรสปริวรรต 7. มหาปรินิพพานปริวรรต ภาพรวมทั้งหมดของการแสดงออกใน จิตรกรรมฝาผนังดังกล่าว มุ่งเน้นการแสดงอารมณ์ความรู้สึกถึงความศรัทธาในพุทธประวัติและ พุทธศาสนา ภาพจิตรกรรมที่ปรากฏมุ่งให้คุณค่าในความหมายของการเกิดที่นำมาสู่ความเจริญ งามสงบเป็นอันเป็นทิพย์และปัญญาตามความคติทางพุทธศาสนา เน้นการประสานสอดคล้องกัน

ของ เส้น สี น้ำหนัก รูปทรงน้อยใหญ่ และพื้นที่ว่างของภาพจิตรกรรมบนฝาผนัง เป็นความเรียบง่ายที่
ปรากฏความเคลื่อนไหวอย่างเป็นระเบียบ รู้สึกได้ถึงความเบาโล่ง และความกลมกลืนในบรรยากาศ
ของโครงสร้างส่วนรวม แสดงออกถึงความสว่างและอบอุ่นที่เป็นความงามในลักษณะหนึ่ง และรู้สึกถึง
ความสงบ ความสูงส่งงดงามและลึกซึ้งของพุทธศาสนา ถ้ายทอดความคิดและเนื้อหาเป็นไปในทำนอง
ความสมบูรณ์ ความลอยตัวของจิตวิญญาณตามคติทางพุทธศาสนา